

Komentar in karta: 2/85

SLA V171(a).03 *cepiti* – pomen

Jožica Škofic

1. Gradivo

V točkah, kjer je pomen leksema *cepiti*, knj. *cepíti* in *cépiti -im (í, é)*, natančneje pojasnjen oz. je za vprašanje 'sekati' v gradivu zapisan drug leksem, se *cepiti* (tudi *cepati, scepiti* ipd.) najpogosteje uporablja za pomen 'deliti vzdolžno na os' oz. 'delati drobnejša drva'. V nekaterih krajevnih govorih (tj. v T008, T049, T217, T316 in T380) je pomen natančneje določen s pojasnilom, da gre za »delitev metrskih polen po dolgem«, v nekaterih točkah osrednjeslovenskega prostora pa je ob odgovoru dodano pojasnilo, da gre za pripravljanje trsk (v T201 gorenjskega narečja in T252, T256, T258, T260–T265, T267 dolenjske narečne skupine).

V T031, T132, T173, T181 in T327, kjer je zapisan samo en odgovor na V171 (tj. *cepiti*), iz gradiva ni mogoče razbrati, ali se ta izraz uporablja v pomenu 'deliti vzdolž osi' ali 'deliti prečno na os oz. sekati' ali v obeh pomenih (o tem tudi v komentarjih k V171(a).01 *cepiti* ter V171(b).01 *sekati* in V171(b).03 *sekati – pomen*).

V pomenu 'deliti prečno na os' je leksem *cepiti* zapisan v T191 s pripisom »cepijo se debla na metrska polena« (za pomen 'deliti drva na drobno' je tu zapisan leksem *sekati*), v T280 s pripisom »sekati na krajše in tanjše dele« in v T410 s pripisom »veje na krajše dele«.

V T161, T167, T168, T254, T347, T374 in T381 se leksem *cepiti* uporablja izključno za pomen 'vstavljati cepič (pri sadnem drevju)', medtem ko se za pomen 'deliti vzdolž osi oz. cepiti drva na drobno' uporabljajo drugi leksemi. V T142, T148, T234 in T263 pa se isti leksem uporablja tako za pomen 'deliti vzdolž osi oz. cepiti drva na drobno' kot za pomen 'vstavljati cepič (pri sadnem drevju)'.

2.1 Morfološka analiza

cepiti < **cěp-i-ti* 'cepiti, sekati'

2.2 Pomenska analiza

'deliti vzdolžno na os (delati drobnejša drva)'

'deliti po dolgem – metrska polena'

'delati trske'

'cepiti les za toporišča'

'deliti prečno na os (veje na krajše dele)'

'vstaviti cepič (pri sadnem drevju)'

'dati cepivo'

'cepiti/sekati' – nejasen pomen

3. Posebnosti kartiranja

Karta je pomensko-obstojska.

Simbol za »ni odgovora« imajo delni zapisi in tisti zapisi, pri katerih zapisovalec odgovora ni navedel. Če pa je zapisovalec zapisal kak drug izraz (*kalati, sekati, drobiti ...*), ne pa tudi izraza *cepiti*, je na karti ob točki znak »ni izraza«.

S simbolom za enkratni pomen je kartiran odgovor v T155, da se leksem *cepiti* uporablja le v zvezi »cepiti les za toporišča«.

Kot tretji in nadaljnji odgovor v posamezni točki je z znakom za komentar kartiran pomen 'dati cepivo' v T263 ter odgovor »ni izraza« v T148.

Z rdečim znakom za nejasen pomen so kartirani odgovori, kjer je naveden le en izraz za pomena 'cepiti' in 'sekati'.

4. Uporabljena dodatna literatura

/

5. Primerjaj

SLA: V171(a).01 *cepiti (drva na drobno)* (2/76), V171(b).01 *sekati* (2/77), V171(b).03 *sekati – pomen* (2/86); OLA: 868; ALE: /; SDLA-SI: /; ALI: /; ASLEF: /; HJA: 702 *sjeći*; ÚMNyA: /